

श्री.जयदिप डाकरे सर श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

इयत्ता - सातवी (12 जुलै) माझा अभ्यास

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसांच्या ब्रीज कोर्ससोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्ससोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांसाठी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस बारा :

✚ वाचा व समजून घ्या.

२. स्वप्नं विकणारा माणूस

* आडनावांचे सामान्यरूप होते. उदा., गायकवाडांना, सान्यांना, जोगळेकरांना वगैरे; पण लिहिताना शक्यतो सामान्यरूप न वापरता 'गायकवाड यांना', 'साने यांना' असे लिहितात.

* गावांच्या, राज्यांच्या नावांचेही सामान्यरूप होते. उदा., गोवा-गोव्याला, बडोदा-बडोद्याला, पुणे-पुण्याला.

ईकारान्त व अकारान्त ग्रामनामे बऱ्याचदा बदलत नाहीत, हे शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना लक्षात आणून द्यावे.

● खालील वाक्ये वाचा.

(१) ही माझी नवी छोटी शाळा.

या वाक्यात 'ही', 'माझी', 'नवी', 'छोटी' हे सारे शब्द 'शाळा' या नामाची विशेषणे आहेत.

आता हे वाक्य वाचा.

(२) ह्या माझ्या नव्या छोट्या शाळेत क्रीडांगणसुद्धा आहे.

तुमच्या लक्षात आले का, 'शाळा' या नामाला प्रत्यय लागल्यावर 'ही', 'माझी', 'नवी', 'छोटी' ह्या विशेषणांचे रूपसुद्धा बदलले. ते शब्द 'ह्या', 'माझ्या', 'नव्या', 'छोट्या' असे बदलले. याला विशेषणाचे सामान्यरूप म्हणतात. जेव्हा नामाचे सामान्यरूप होते तेव्हा विशेषणांचेपण सामान्यरूप होते; पण त्यांना कुठलाही वेगळा प्रत्यय लागत नाही.

● आता तुम्ही या उदाहरणाप्रमाणे खालील तक्ता पूर्ण करा.

ही	माझी	नवी	छोटी	शाळा	ह्या	माझ्या	नव्या	छोट्या	शाळेत
-	-	-	-	पुस्तक	-	-	-	-	पुस्तकात
-	-	-	-	पंखा	-	-	-	-	पंख्याला
-	-	-	-	पुस्तके	-	-	-	-	पुस्तकांमध्ये

तुमच्या हेही लक्षात आले असेल, की नाम पुल्लिंगी असो, स्त्रीलिंगी असो वा नपुंसकलिंगी, एकवचनात असो की अनेकवचनात, त्याच्या विशेषणांचे सामान्यरूप फक्त 'या' लागून होते.

आहे ना गंमत !

● अधोरेखित शब्दांविषयी खालील माहिती भरून तक्ता पूर्ण करा.

वाक्ये	सरळरूप	सामान्यरूप	प्रत्यय
(१) रमेशचा भाऊ शाळेत गेला.	(१) (२)		
(२) बँकेने शेतकऱ्याला कर्ज दिले.	(१) (२)		
(३) सुट्टीत तो मित्रांशी खेळतो.	(१) (२)		
(४) मंडईत फळांच्या गाड्या आहेत.	(१) (२)		

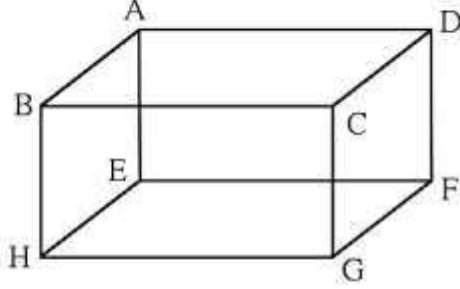
✚ रेषाखंडाची एकरूपता समजून घ्या.

कृती I

कोणतेही एक खोके घ्या. त्याच्या प्रत्येक कडेची लांबी मोजा. कोणत्या कडा एकरूप आहेत ते पाहा.

कृती II

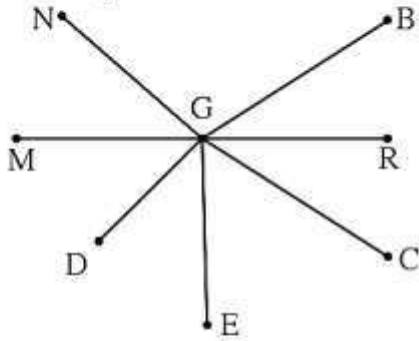
खाली दिलेल्या आकारावरून एकरूप रेषाखंडांच्या जोड्या लिहा.

- (1) रेख AB \cong रेख DC
- (2) रेख AE \cong रेख BH
- (3) रेख EF \cong रेख
- (4) रेख DF \cong रेख

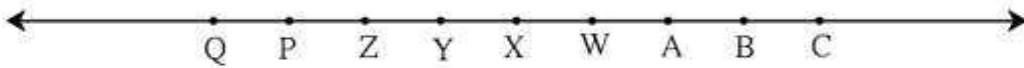
सरावसंच 6

1. खालील आकृतीमधील एकरूप रेषाखंडांच्या जोड्या लिहा. (कर्कटकाचा वापर करून त्या शोधा.)

- (i)
- (ii)
- (iii)
- (iv)

2. खालील रेषेवर लगतच्या कोणत्याही दोन बिंदूंमध्ये समान अंतर आहे. त्यावरून रिकाम्या जागा भरा.

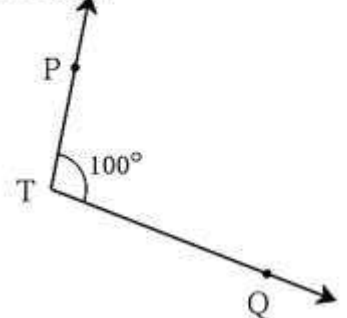
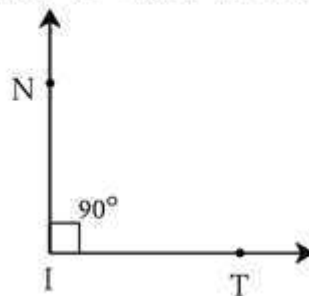
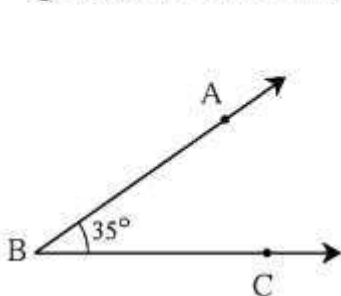

- (i) रेख AB \cong रेख
- (ii) रेख AP \cong रेख
- (iii) रेख AC \cong रेख
- (iv) रेख \cong रेख BY
- (v) रेख \cong रेख YQ
- (vi) रेख BW \cong रेख

कोनांची एकरूपता (Congruence of angles)

पुढे दिलेल्या कोनांचे निरीक्षण करून समान मापे असणाऱ्या कोनांच्या जोड्या लिहा.

1 Geometrical Constructions

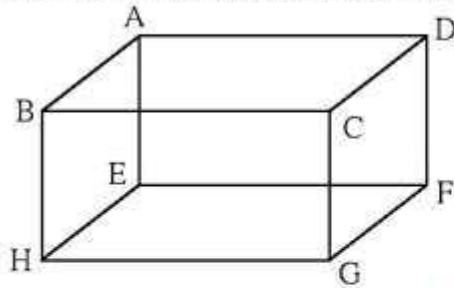
Understand the congruence of segment.

Activity I

Take any box. Measure the lengths of each of its edges. Which of them are congruent?

Activity II

From the shape shown below, write the names of the pairs of congruent line segments.

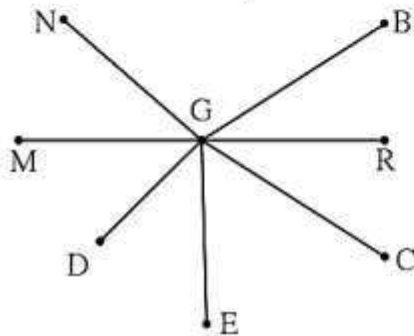

- (1) seg AB \cong seg DC
- (2) seg AE \cong seg BH
- (3) seg EF \cong seg
- (4) seg DF \cong seg

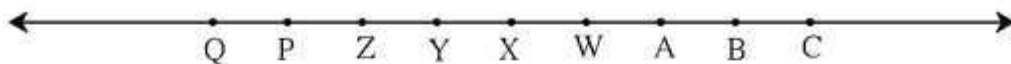
Practice Set 6

1. Write the names of pairs of congruent line segments. (Use a divider to find them.)

- (i)
- (ii)
- (iii)
- (iv)

2. On the line below, the distance between any two adjoining points shown on it is equal. Hence, fill in the blanks.

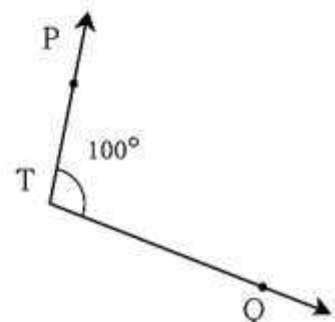
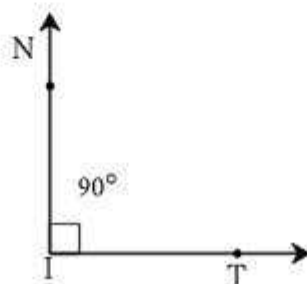
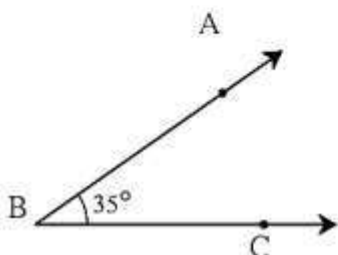
- (i) seg AB \cong seg.....
- (ii) seg AP \cong seg.....
- (iii) seg AC \cong seg.....
- (iv) seg..... \cong seg BY
- (v) seg..... \cong seg YQ
- (vi) seg BW \cong seg.....

Let's learn.

Congruence of Angles

Observe the given angles and write the names of those having equal measures.

✚ Read and enact. (वाचा आणि कृती करा.)

Game
5

A friendly challenge!

Form pairs. Write a wrong sentence and ask your partner to correct it. If necessary, refer to the following tables, but feel free to frame your own sentences. But remember, you must be able to correct your own 'wrong sentence'.

Use of 'be'	I <u>am</u>	You are	He/She/It <u>is</u>
	We are	You are	They are
Use of 'do'	I <u>was</u>	You were	He/She/It <u>was</u>
	We were	You were	They were
Use of 'have'	I do/don't	You do/don't	He/She/It <u>does/doesn't</u>
	We do/don't	You do/don't	They do/don't
Adding '-s' to verbs	I did/didn't	You did/didn't	He/She/It did/didn't
	We did/didn't	You did/didn't	They did/didn't
'a' or 'an'	I have	You have	He/She/It <u>has</u>
	We have	You have	They have
Adding '-s' to verbs	I like mangoes.	You like mangoes.	He <u>likes</u> mangoes.
	We like mangoes.	You like mangoes.	She <u>likes</u> mangoes.
			It <u>likes</u> mangoes.
			They like mangoes.
	• an apple	• a mango	• milk
	• a red apple	• a golden mango	• a drop of milk
		• an overripe mango	• some milk
			• two cups of milk

I is a parrot.

My teacher are very nice.

I like milks.

You doesn't study hard.

They red apple eat.

I like play ball.

Please correct their sentences.

✚ वाचा व समजून घ्या .

२. शिवपूर्वकालीन भारत

टैम्ट
मोडवा

या पाठात आपण शिवपूर्वकाळातील भारतातील विविध राजसत्तांचा अभ्यास करणार आहोत. या काळात भारतामध्ये विविध राजसत्ता अस्तित्वात होत्या.

आठव्या शतकातील 'पाल' हे बंगालमधील एक प्रसिद्ध राजघराणे होय. मध्य भारतात गुर्जर-प्रतिहार सत्तेने आंध्र, कलिंग, विदर्भ, पश्चिम काठेवाड, कनोज, गुजरातपर्यंत सत्तेचा विस्तार केला.

उत्तर भारतातील राजपूत घराण्यांमध्ये गाहडवाल घराणे, परमार घराणे ही घराणी महत्त्वाची होत. राजपुतांपैकी चौहान घराण्यातील पृथ्वीराज चौहान हा पराक्रमी राजा होता. तराई येथील पहिल्या युद्धात पृथ्वीराज चौहान याने मुहम्मद घोरीचा पराभव केला. मात्र तराईच्या दुसऱ्या युद्धात मुहम्मद घोरीने पृथ्वीराज चौहान याचा पराभव केला.

तमिळनाडूतील चोळ घराण्यातील राजराज पहिला आणि राजेंद्र पहिला हे राजे महत्त्वाचे होते. चोळ्यांनी आरमाराच्या जोरावर मालदीव बेटे, श्रीलंका जिंकून घेतले. कर्नाटकातील होयसळ घराण्यातील विष्णुवर्धन या राजाने संपूर्ण कर्नाटक जिंकला.

महाराष्ट्रातील राष्ट्रकूट घराण्यातील गोविंद तिसरा याच्या कारकिर्दीत राष्ट्रकूट सत्ता कनोजपासून रामेश्वरपर्यंत पसरली. पुढे कृष्ण तिसरा याने अलाहाबादपर्यंतचा प्रदेश जिंकून घेतला.

शिलाहारांची तीन घराणी पश्चिम महाराष्ट्रात उदयास आली. पहिले घराणे उत्तर कोकणात ठाणे व रायगड, दुसरे घराणे दक्षिण कोकणात तर तिसरे घराणे कोल्हापूर, सातारा, सांगली व बेळगाव जिल्ह्यांच्या काही भागांवर राज्य करत होते.

शिवपूर्वकाळातील शेवटची वैभवशाली राजवट म्हणजे महाराष्ट्रातील यादवांची राजवट. यादव घराण्यातील भिल्लम पाचवा याची राजधानी औरंगाबादजवळील देवगिरी येथे होती. त्याने कृष्णा नदीच्या पलीकडे सत्ताविस्तार केला.

यादवांचा काळ हा मराठी भाषा आणि साहित्य यांचा सुवर्णकाळच मानावा लागतो. याच काळात महाराष्ट्रात महानुभाव आणि वारकरी या संप्रदायांचा उदय झाला.

वायव्येकडील आक्रमणे

महाराष्ट्रात राष्ट्रकूट, यादव अशा स्थानिक घराण्यांची सत्ता असली तरी उत्तरेत मात्र वायव्येकडून आलेल्या आक्रमकांनी तेथील स्थानिक सत्तांना जिंकून आपला अंमल बसवला.

दरम्यानच्या काळात मध्यपूर्वेत अरब सत्तेचा उदय झाला होता. साम्राज्याचा विस्तार करण्यासाठी अरब सत्ताधीश भारताकडे वळले. आठव्या शतकामध्ये मुहम्मद बिन कासिम या अरबी सेनानीने सिंध प्रांतावर स्वारी केली. तेथील दाहीर राजाचा प्रतिकार मोडून काढून त्याने सिंध प्रांत जिंकला. या स्वारीमुळे अरबांचा भारताशी राजकीय संबंध प्रथमच आला. यापुढील काळात मध्य आशियातील तुर्क, अफगाण, मुघल हे लोक भारतात आले आणि त्यांनी भारतात आपली सत्ता स्थापन केली.

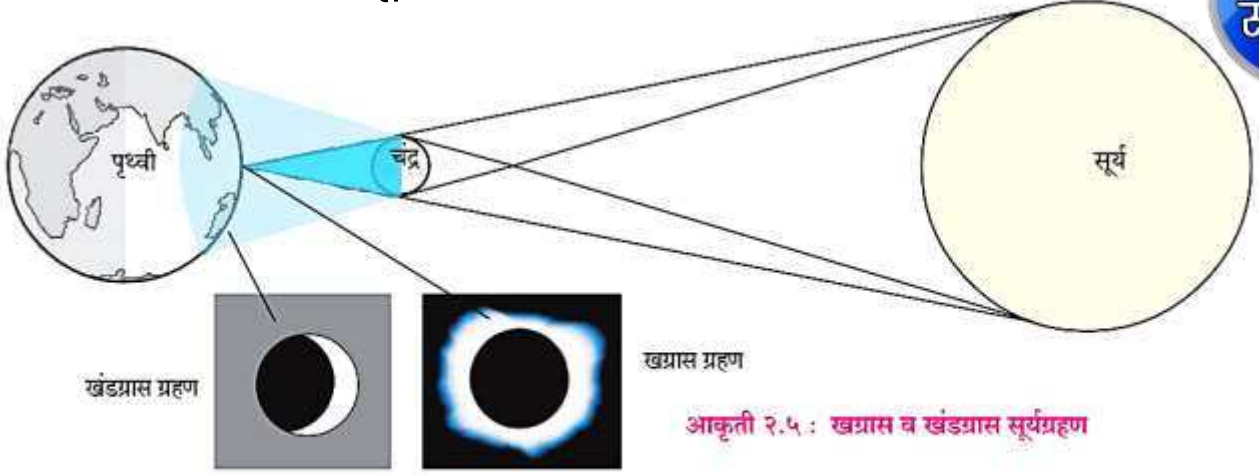
इसवी सनाच्या अकराव्या शतकात भारतावर तुर्कांची आक्रमणे होऊ लागली. ते आपल्या सत्तेचा विस्तार करत भारताच्या वायव्य सरहद्दीपर्यंत आले. गझनीचा सुलतान महमूद याने भारतावर अनेक स्वान्या केल्या. या स्वान्यांत त्याने मथुरा, वृंदावन, कनोज, सोमनाथ येथील संपन्न मंदिरे लुटून तेथील प्रचंड संपत्ती आपल्याबरोबर नेली.

उत्तरेतील सुलतानशाही

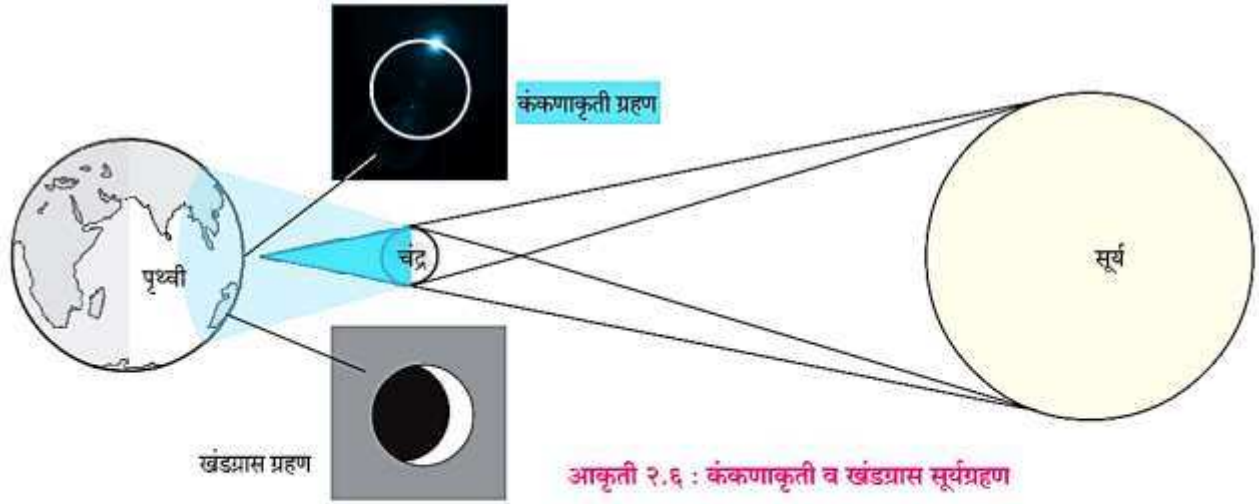
इसवी सन ११७५ आणि ११७८ मध्ये अफगाणिस्तानातील घूर येथील सुलतान मुहम्मद घोरी याने भारतावर आक्रमणे केली. भारतातील जिंकून घेतलेल्या प्रदेशाचा कारभार पाहण्यासाठी त्याने कुतुबुद्दीन ऐबक याची नेमणूक केली. पुढे

✚ पाठ वाचा व समजून घ्या. सराव

२. सूर्य, चंद्र व पृथ्वी

आकृती २.५ : खग्रास व खंडग्रास सूर्यग्रहण

आकृती २.६ : कंकणाकृती व खंडग्रास सूर्यग्रहण

काही वेळा चंद्र पृथ्वीपासून अपभू स्थितीत असतो. म्हणजेच तो पृथ्वीपासून जास्तीत जास्त दूर असतो. परिणामी चंद्राची दाट सावली पृथ्वीपर्यंत पोहोचत नाही. ती अवकाशातच संपते. अशावेळी पृथ्वीवरील अगदी थोड्या भागातून सूर्याची फक्त प्रकाशमान कडा एखाद्या वर्तुळाप्रमाणे दिसते. हे 'कंकणाकृती सूर्यग्रहण' होय. (आकृती २.६ पहा) कंकणाकृती सूर्यग्रहण क्वचितच दिसते.

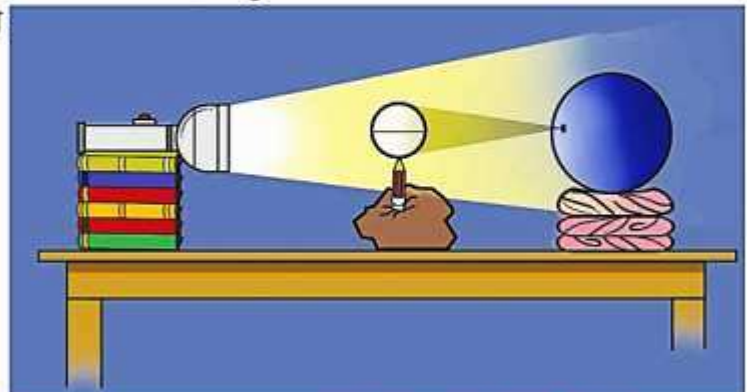
दिशेने रोवा. पेन्सिलचे टोक वरच्या दिशेत येईल, हे पहा.

- ❖ पेन्सिलच्या वरच्या टोकावर स्पंजचा किंवा प्लॅस्टिकचा लहान चेंडू बसवा.
- ❖ या चेंडूला चंद्र माना. या चेंडूवर मध्यभागी पेन्सिलने एक वर्तुळ काढा.

करून पहा.

- ❖ घट्ट चिखलाचा किंवा चिकणमातीचा एक गोळा घ्या. तो टेबलावर मध्यभागी ठेवा.
- ❖ चिखलाच्या गोळ्यात एक पेन्सिल उभ्या

आकृती २.७ : सूर्यग्रहणाची कृती

पाठ वाचा व स्वाध्याय मोडवा.

1. सजीव सृष्टी : अनुकूलन व वर्गीकरण

वनस्पती व प्राणी सृष्टीतील द्विनाम पद्धतीने वर्गीकरण केलेली काही उदाहरणे पुढे दिली आहेत.

सजीव	वैज्ञानिक नाव
कुत्रा	कॅनिस फॅमिल्यरिस
गाय	बोस टॉअरस
जास्वंद	हिबिस्कस रोझा-सायनेन्सिस
ज्वारी	सॉर्घम व्हलगेर

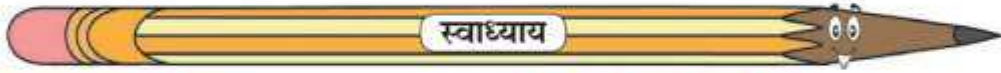

EBMFHV

29 एप्रिल हा 'जागतिक बेडूक संरक्षण दिवस' आहे. वन्य जीव संरक्षण कायदानुसार त्यांना मारणे, इजा पोहोचवणे यांवर बंदी आहे.

याचप्रमाणे आपल्या सभोवताली आढळणाऱ्या प्राण्यांची व वनस्पतींची वैज्ञानिक नावे शोधा व वर्गात चर्चा करा.

1. शोधा पाहू माझा जोडीदार !

'अ' गट

'ब' गट

- कमळ अ. फुले व पाने कीटकांना आकर्षित करतात.
- कोरफड आ. अन्नग्रहणासाठी चूषक मुळे असतात.
- अमरवेल इ. वाळवंटात राहण्यासाठी अनुकूलित.
- घटपर्णी ई. पाण्यात राहण्यासाठी अनुकूलित.

2. परिच्छेद वाचा व खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे तुमच्या शब्दांत लिहा.

मी पेंग्विन, बर्फाळ प्रदेशात राहतो. माझ्या शरीराची पोटाकडील बाजू पांढरी आहे. माझी त्वचा जाड असून त्वचेखाली चरबीचे आवरण आहे. माझे शरीर दोन्ही टोकांना निमुळते आहे. माझे पंख आकाराने लहान आहेत. माझी बोटे पातळ त्वचेने जोडलेली आहेत. आम्ही नेहमी थव्याने राहतो.

अ. माझी त्वचा जाड, पांढऱ्या रंगाची व त्या खाली चरबीचे आवरण कशासाठी असावे ?

आ. आम्ही नेहमी थव्याने एकमेकांना चिकटून का राहतो ?

इ. ध्रुवीय प्रदेशात कायमस्वरूपी वास्तव्य करण्यासाठी तुमच्यामध्ये कोणते अनुकूलन हवे आणि का ?

ई. मी कोणत्या भौगोलिक प्रदेशात राहतो ? का ?

3. खोटे कोण बोलतो ?

अ. झुरळ : मला पाच पाय आहेत.

आ. कोंबडी : माझी बोटे त्वचेने जोडलेली आहेत.

इ. निवडुंग : माझा मांसल हिरवा भाग हे पान आहे.

4. खालील विधाने वाचून त्याआधारे अनुकूलन संदर्भात परिच्छेद लेखन करा.

अ. वाळवंटात खूप उष्णता आहे.

आ. गवताळ प्रदेश हिरवागार असतो.

इ. कीटक जास्त प्रमाणात आढळतात.

ई. आम्ही लपून बसतो.

उ. आमचे कान लांब असतात.

5. खालील प्रश्नांची उत्तरे तुमच्या शब्दांत लिहा.

अ. उंटाला 'वाळवंटातील जहाज' का म्हणतात ?

आ. निवडुंग, बाभूळ व इतर वाळवंटी वनस्पती कमी पाण्याच्या प्रदेशांत सहज का जगू शकतात ?

इ. सजीवांमधील अनुकूलन आणि त्यांच्या सभोवतालची परिस्थिती यांच्यात काय संबंध आहे ?

ई. सजीवांचे वर्गीकरण कसे केले जाते ?

उपक्रम : आदिमानवापासून आजच्या मानवापर्यंत झालेले अनुकूलन कसे घडत गेले असेल, याची माहिती मिळवा.

1. The Living World : Adaptations and Classification

Read and solve.

Following are some examples of organisms from Kingdom Plantae and Animalia classified by the binomial method of nomenclature :

Living Things	Scientific Name
Dog	<i>Canis lupus familiaris</i>
Cow	<i>Bos taurus</i>
Hibiscus	<i>Hibiscus rosa-sinensis</i>
Jowar	<i>Sorghum bicolor</i>

Find out the scientific names of other animals and plants in your surroundings and discuss in class.

29th April is observed as 'World Frog Protection Day'.

Killing or harming frogs is prohibited by the Wild Life Protection Act.

1. Find my match !

'A' Group

- (1) Lotus
- (2) Aloe
- (3) Cuscuta
- (4) Venus flytrap

'B' Group

- (a) flower and leaves attract insects
- (b) Haustorial roots for absorption of food
- (c) Adapted to live in deserts
- (d) Adapted to live in water.

2. Read the paragraph and answer the following questions.

I am a penguin. I live in polar region covered by snow. My abdomen is white. My skin is thick with a layer of fat underneath. My body is spindle-shaped. My wings are small. My toes are webbed. We live in flocks.

- (a) Why is my skin white and thick and why is there a thick layer of fat underneath?
- (b) Why do we live in flocks sticking close to each other?
- (c) Which geographical region do I inhabit? Why?
- (d) Which adaptations should you have to enable you to live permanently in the polar region? Why?

3. Who is lying?

- (a) Cockroach - I have five legs.
- (b) Hen - My toes are webbed.
- (c) Cactus - My fleshy, green part is a leaf.

4. Read each of the following statements. Write a paragraph about adaptation with reference to each statement.

- (a) There is extreme heat in deserts.
- (b) Grasslands are lush green.
- (c) Insects are found in large numbers.
- (d) We hide.
- (e) We have long ears.

5. Answer the following.

- (a) Why is the camel called the 'Ship of the desert'?
- (b) How can the plants like cactus and acacia live in deserts with scarce water?
- (c) What is the inter-relationship between adaptations of organisms and their surroundings?
- (d) How are organisms classified?

Activity : Find out how the gradual adaptation from primitive man to modern man must have taken place.

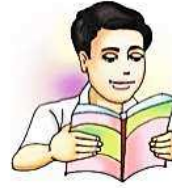

खोजबीन

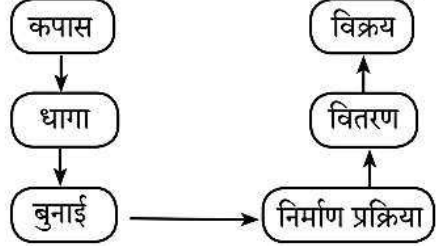
आसपास के पेड़-पौधों के नामों का वर्गीकरण करो :

छोटे	मध्यम	बड़े

वाचन जगत से

संकेत स्थल पर जाकर महाराष्ट्र राज्य के खादी ग्रामोद्योग की जानकारी पढ़ो और मुद्दों के आधार पर भाषण तैयार करो :

सदैव ध्यान में रखो

प्रत्येक परिस्थिति का सामना हँसते हुए करना चाहिए ।

१. रिक्त स्थान की पूर्ति करो :

- (क) रात में उनपर ----- चाँद भी,
एक ही-सी ----- है डालता ।
- (ख) प्यार डूबी तितलियों के ----- कतर,
भौर का है वेध देता -----तन ।

२. एक वाक्य में उत्तर लिखो :

- (च) फूल किनको गोद में लेता है ?
- (छ) बड़प्पन की कसर रह जाने पर क्या काम नहीं देती ?
- (ज) कौन एक-सा बरसता है ?
- (झ) फूल किसको रस पिलाता है ?

भाषा की ओर

निम्नलिखित वर्णों से समानार्थी और विरुद्धार्थी शब्दों की जोड़ियाँ ढूँढो और अपने वाक्यों में प्रयोग करके कॉपी में लिखो :

पुष्प = फूल

रात × दिन

----- = -----

----- × -----

----- = -----

----- × -----

----- = -----

----- × -----

ह य रा स्त ा ल
अ न ब उ मा
मे ष्प द न द छो डा
ज पा व बा प स फू नी
वा त दि टा म्मा पु वा

माझा ऑनलाईन अभ्यास

स्वयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

माझा ऑनलाईन अभ्यास - प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सातवी मराठी	सातवी गणित	सेमी गणित	सातवी इंग्रजी	सातवी इतिहास
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा
सातवी भूगोल	सातवी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सातवी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा

MiniShala शैक्षणिक ॲप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
		आठवी	नववी	दहावी		

गुरुमाऊली शैक्षणिक ॲप्स - [Click Here](#)

निर्मिती - श्री.प्रविण डाकरे, श्री.जयदिप डाकरे

वेब स्रोत- 'ई-बालभारती'

सौजन्य- जिल्हा परिषद कोल्हापूर

<https://www.gurumauli.in>